

Innehåll

Om Småföretagsbarometern.....	2
<i>Nettotal och konjunkturindikatorn</i>	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Södermanlands län	4
Det ekonomiska läget och näringslivsstrukturen	5
<i>Näringslivet i Södermanlands län</i>	5
Småföretagsbarometern – Södermanlands län	6
<i>Konjunkturindikatorn</i>	6
<i>Sysselsättning</i>	8
<i>Orderingång</i>	10
<i>Tackat nej till order</i>	11
<i>Omsättning</i>	12
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	13
<i>Företagens prisförväntningar</i>	14
Expansionsutsikter och hinder för expansion	15
Södermanlands tre regioner.....	18
<i>Södermanlands tre regioner – konjunkturindikatorn</i>	19
<i>Södermanlands tre regioner – sysselsättning</i>	20
<i>Södermanlands tre regioner – orderingång</i>	21
<i>Södermanlands tre regioner – omsättning</i>	22
<i>Södermanlands tre regioner – lönsamhet</i>	23
Slutsatser	23

Om Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerns konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalen för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Södermanlands län

- **Småföretagskonjunkturen** i Södermanlands län har förbättrats under de senaste tolv månaderna, men länet har en lägre konjunkturindikator än rikssnittet. Företagens prognoser för det kommande året är att konjunkturindikatorn ska stiga.
- **Sysselsättningstillväxten** har ökat i länet, men utvecklingen har varit svagare än rikssnittet under året som gått. Företagens förväntningar på de kommande tolv månaderna är att tillväxttakten ska öka.
- **Orderingången** i länets företag är fortsatt positiv och tillväxttakten har ökat något jämfört med fjolårets rapport. Södermanland placerar sig under rikssnittet. Prognosen för de kommande tolv månaderna visar på en mycket stark uppgång i företagets orderingång.
- **Omsättningstillväxten** för företagen i Södermanland har ökat under de senaste tolv månaderna, men inte i samma takt som rikssnittet. Företagen i länet förväntar sig en försiktigt ökad tillväxttakt under de kommande tolv månaderna.
- **Tillväxten av lönsamheten** har sjunkit kraftigt bland Södermanlands företag. Länet placerar sig på en negativ tillväxtnivå samt under rikssnittet. På ett års sikt förväntas lönsamhetens tillväxttakt bland länets företag öka.
- Företagen i Södermanlands län upplever mycket goda **möjligheter för expansion** i landet. Av länets alla företag anser 73 procent att de har goda utsikter att expandera på sikt, jämfört med rikssnittets 69 procent. Samtidigt vill nio av tio företag i länet växa.
- **Det största tillväxthindret** är svårigheterna att hitta lämplig arbetskraft. Även skatter och politisk oförutsägbarhet tas upp som hinder för tillväxt.

Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Södermanlands län

Efter att ha drabbats hårt av coronapandemin samtidigt som tillväxten föll kraftigt både i Sverige och i omvärlden har konjunkturen i småföretagen med 1–49 anställda återhämtat sig under det senaste året. I årets undersökning steg konjunkturindikatorn till 57 jämfört med minus 15 i fjol, den lägsta nivån i Småföretagsbarometerns historia. Uppgång är dock lägre än vad företagen räknade med i fjol. Då förväntades konjunkturindikatorn stiga till 88. Den främsta förklaringen är svagare tillväxt i företagens ordergång och omsättning är, men även sysselsättningen steg mindre än förväntat.

Småföretagen är dock positiva om framtiden och tror att konjunkturen kommer fortsätta stärkas under de närmaste tolv månaderna. Om deras prognos stämmer skulle det ge en konjunkturindikator på 77, vilket är något högre än det historiska genomsnittet (76). Mest optimistiska är företagen om ordergång och omsättning, samtidigt är deras sysselsättningsplaner de högsta sedan 2011 efter att ha utvecklats svagare än genomsnittet de tre senaste åren.

Den starkaste uppgången väntas inom tjänstesektorn följt av tillverkningsindustrin medan byggföretagen förutser en svagare konjunktur. Trots kraftigt ökade produktionskostnader, hög inflation, återkommande störningar i leveranskedjorna och stigande räntor tycks inte småföretagens framtidsplaner dämpats i någon större omfattning. Efter undersökningsperioden har nedåtriskerna dock ökat varför dessa planer kan komma att revideras ner under året.

Näringslivet i Södermanlands län

Södermanlands län kännetecknas av entreprenörsanda med många nya egna företagare, främst små- och enmansföretagare samt större företag med fler än 250 anställda. Branschstrukturen är jämt fördelad och de flesta branscher finns representerade i länet. Utmärkande är dock att ett fåtal stora industriföretag står för en stor del av företagen, vilket kan förklara beroendeställningen av ett fåtal aktörer och svängningarna i konjunkturen.

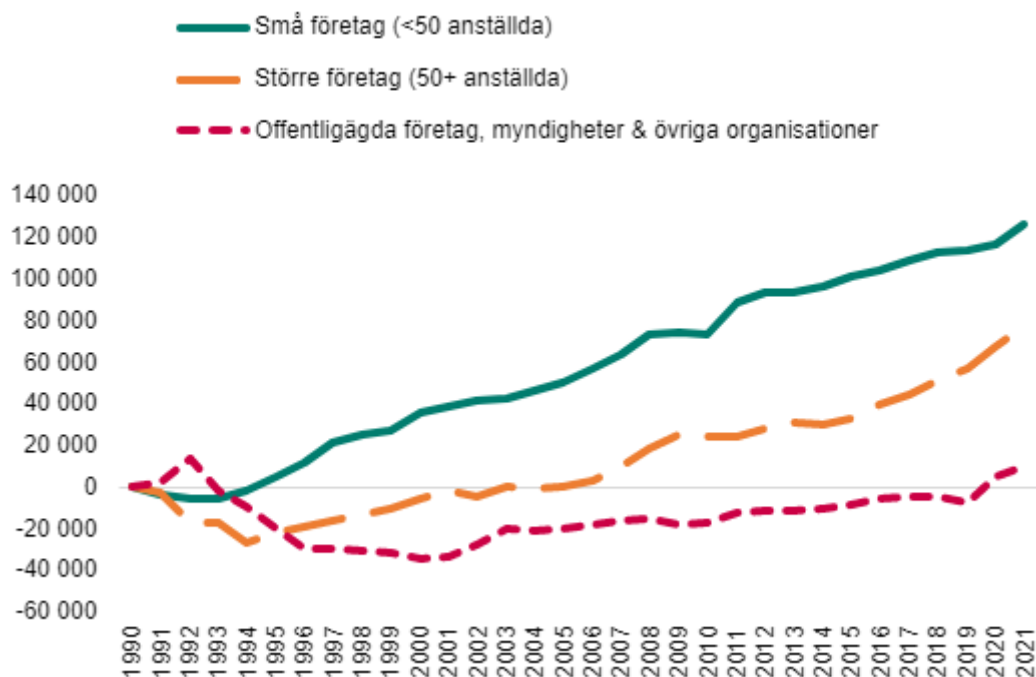
Delregionen Nyköping/Oxelösund har ett växande näringsliv med många starka, medelstora företag. Här finns 3 300 företag inom branscherna järn och stål, verkstad, sjöfart, logistik, besöksnäring och tjänsteföretag. Regionen satsar på att förstärka och öka diversifieringen av verksamheter i det lokala näringslivet. Besöksnäringen är en växande bransch där många av företagen har breda kundsegment som inte enbart riktar sig till den lokala marknaden.

Delregionen Eskilstuna kännetecknas av industritradition vilket innebär att produktion och tillverkning är den bransch som svarar för flest antal sysselsatta i Eskilstuna. Andra branscher som växer snabbt i Eskilstuna är besöksnäringen, bygg, handel och logistik. Omkring 20 procent av Eskilstunas arbetskraft, cirka 8 900 personer, jobbar inom industrin. Idag är Volvo Construction Equipment den största arbetsgivaren.

Figur 1 visar att det är de mindre, växande företagen som står för huvuddelen av tillväxten i sysselsättningen i Södermanlands län. Antalet sysselsatta i offentlig sektor växer marginellt.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Södermanland län sedan 1990 (källa: SCB)¹

¹ Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

Småföretagsbarometern – Södermanlands län

Konjunkturindikatorn

Konjunktoren beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

I Småföretagsbarometern redovisar vi Södermanland läns utveckling vad gäller sysselsättning, orderingång och omsättning för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i länet. Figur 2 visar att Södermanlands län historiskt brukar följa riksgenomsnittets utveckling relativt väl.

Den uppåtgående trenden i konjunkturläget som i närtid nådde sin högsta punkt år 2018 med en konjunkturindikator på 99 i Södermanlands län har sedan vänt nedåt. I 2020 års mätning var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i länet 23 och Södermanlands konjunkturläge var

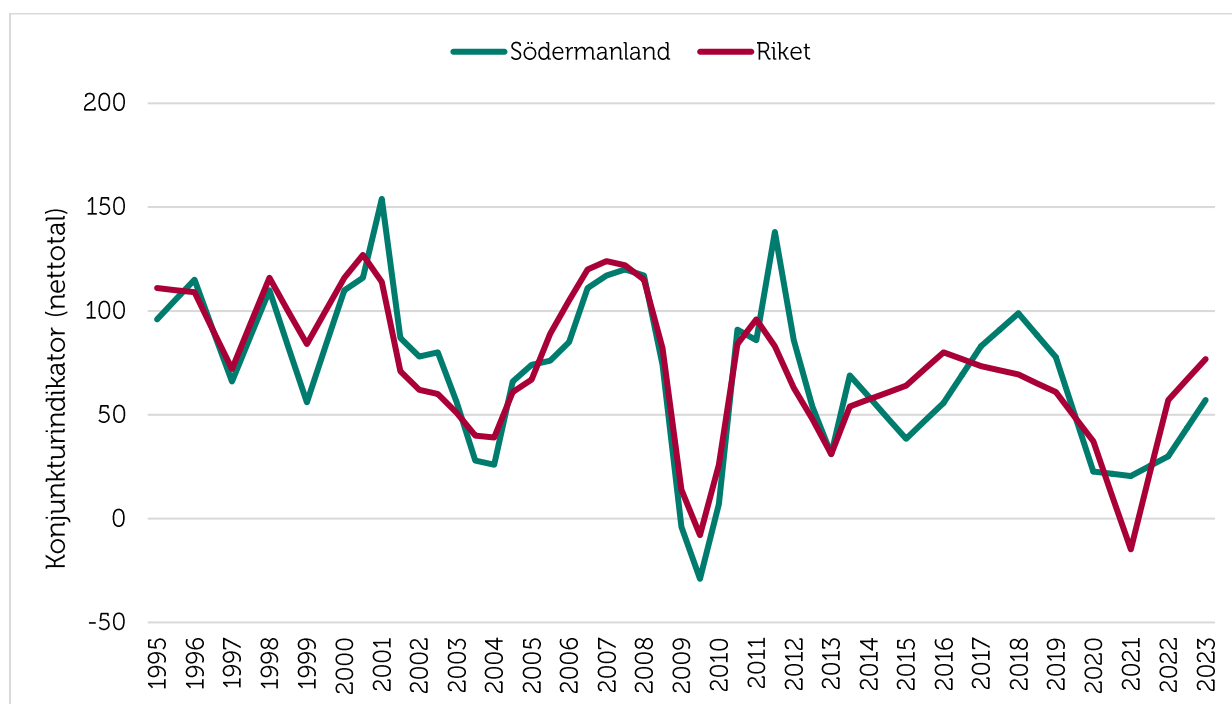
då svagare än i riket som helhet. Sedan dess har konjunkturläget planat och årets Småföretagsbarometer visar att tillväxttakten i länet ökar i en försiktig takt, se figur 2.

I fjolårets Småföretagsbarometer var Södermanlands län ett av endast sex län som hade ett positivt netttotal av konjunkturindikatorn. Företagen i länet klarade sig klart lindrigare undan den ekonomiska kris som pandemin inneburit jämfört med företag i andra delar av landet.

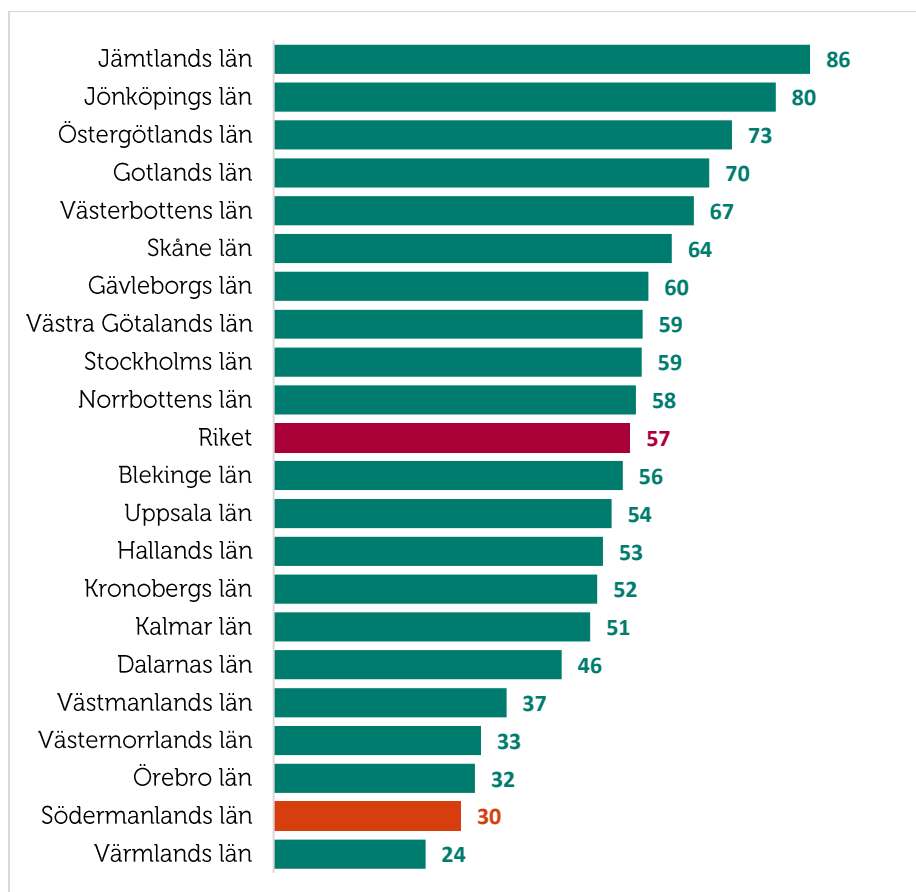
I årets undersökning är nettotalet 30, jämfört med 21 i fjol. Södermanland läns konjunkturindikator är lägre än rikssnittets netttotal 57 (figur 3) och årets utfall blev lägre än vad länets företagare förväntade sig i fjol. Efter mer än ett år med coronapandemin var företagens förväntningar på det kommande året mycket optimistiska, och deras prognos var ett netttotal på 76. Vaccineringen mot covid-19, fortsatta finanspolitiska stimulanser och en ljusare världskonjunktur bidrog sannolikt till deras optimism.

Företagens förväntningar för det kommande året är att tillväxttakten ska fortsätta öka. Deras sammanvägda prognoser för sysselsättning, ordergång och omsättning ger en konjunkturindikator på netttotal 57. Utveckling för rikssnittet är en fortsatt ökad tillväxttakt till ett förväntat netttotal på 77.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Södermanlands län och riket 1995-2022

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (netttotal) 2022

Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Mellan 2018 och 2020 mattades sysselsättningstillväxten i Södermanlands län av, men i fjol ökade den igen i länet till skillnad från riket som helhet vars tillväxt var vikande. I årets Småföretagsbarometer har sysselsättningstillväxten förbättrats ytterligare. Totalt har 19 procent av företagen i länet ökat sin personalstyrk medan 14 procent har minskat den under de senaste tolv månaderna. Detta resulterar i nettotalet 5, jämfört med 1 i fjol. Södermanland placerar sig således strax under rikssnittets netttotal 7.

Coronapandemin drabbade småföretagen hårt, men i fjolårets rapport började de se ljuset i tunneln. Trots osäkerhet om hur pandemin skulle utveckla sig, med risk för fler eller långvariga restriktioner för

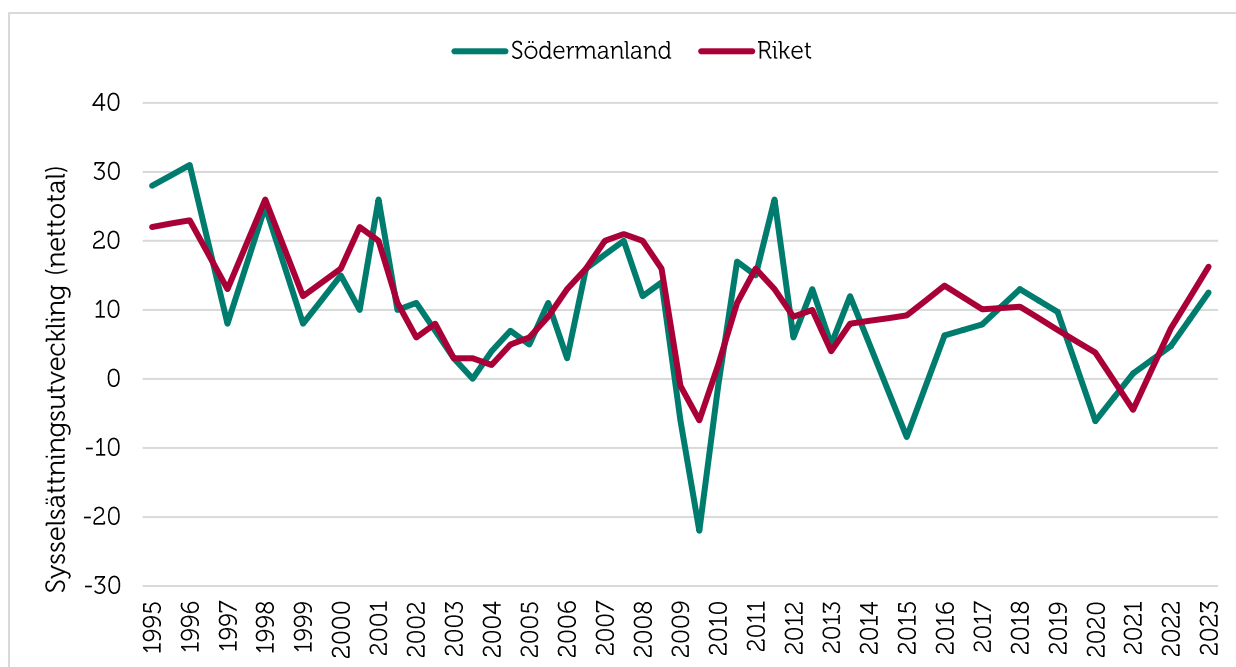
att begränsa smittan var företagens prognoser om sysselsättningen då positiva. De förväntade sig en ökad tillväxttakt till nettotalet 18. Årets utfallet blev därmed lägre än fjolårets förväntningar.

Under de kommande tolv månaderna förväntar sig företagen en ökad tillväxt i sysselsättningen till nettotalet 13. Andelen företag som förväntas öka personalstyrkan är 20 procent, samtidigt som 7 procent förväntar sig att den ska minska. Motsvarande förväntningar för landet som helhet är ett nettotal på 16.

Det kan vara värt att notera att småföretagens anställningsplaner till viss del speglar den djupa kris som många av dem befunnit sig i, med personalneddragningar och permitteringar som följd. I de företag som planerar att anställa kan det delvis handla om en återgång till mer normala förhållanden, vilket innebär att anställningsplanerna till stor del kan tolkas som en återanställning snarare än nyanställning.

Resultaten för hela riket visar att de mest optimistiska sysselsättningsplanerna finns bland företag inom hotell och restaurang, men även inom tillverkning och handelssektorn. En ökad arbetskraftsbrist och en växande osäkerhet kring omvärldskonjunkturen innebär dock en risk att företagens anställningsplaner kan vara för optimistiska.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Södermanlands län och riket 1995-2022

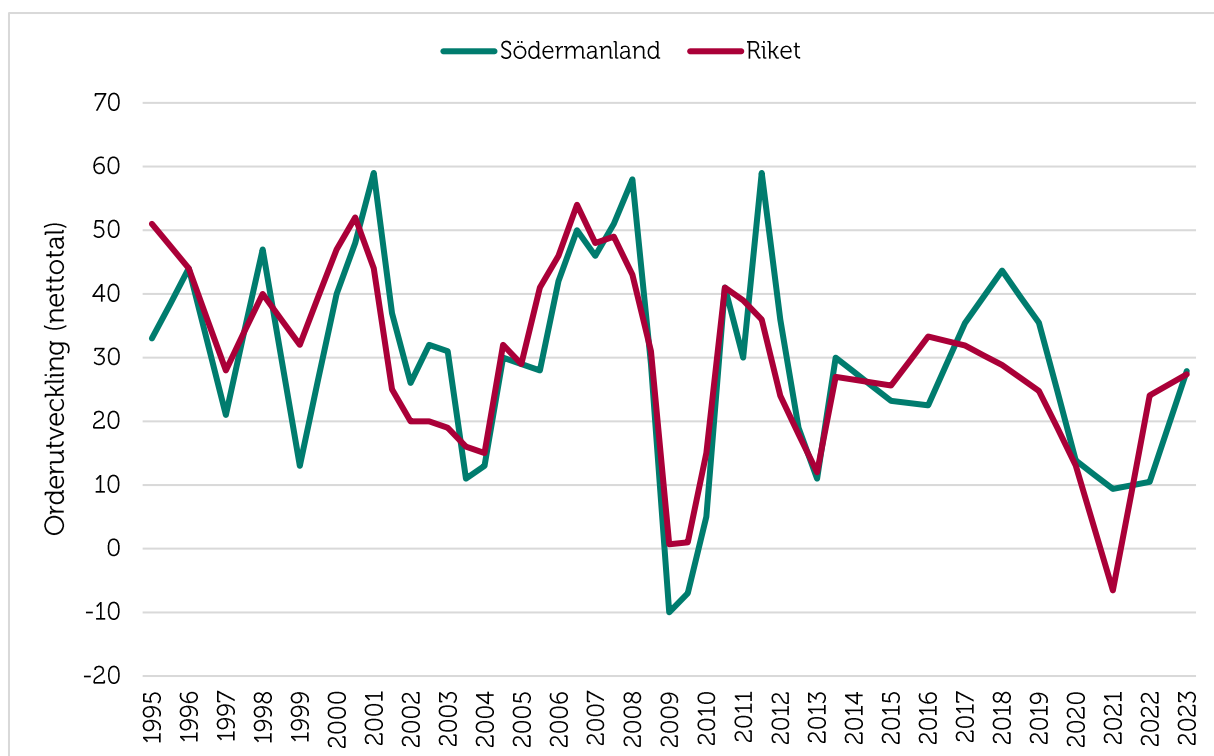
Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Tillväxttakten för orderingången i Södermanland läns företag har ökat efter tre års stadig avmattning, från nettotalet 9 i fjol till 11 i år. I årets mätning ser vi att orderutvecklingen i länet varit svagare än för riket som helhet under det senaste året, vilket placerar länet under rikssnittets netttotal 24. Sammantaget har 33 procent av småföretagen i länet haft en ökad orderingång, medan den minskat hos 22 procent. Utfallet för orderutvecklingen blev dock lägre än företagens prognos i fjol, då det förväntade nettotalet för 2022 hamnade på 26.

Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är att tillväxttakten ska öka. Bland länets företag tror 45 procent att deras orderingång kommer öka, medan 17 procent förväntar sig att den minskar. Detta ger ett förväntat netttotal på 28 för de kommande tolv månaderna. Motsvarande netttotal för rikssnittet är 27.

Figur 5 Orderutveckling (netttotal) i Södermanlands län och riket 1995-2022

Tackat nej till order

När tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då man har svårt att finansiera nödvändiga investeringar kan många företag behöva tacka nej till order. I Södermanlands län har 45 procent av företagen i länet tackat nej till order, vilket är en större andel än fjolårets 38 procent. Motsvarande andel för riksgenomsnittet är 41 procent.

Precis som i övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I länet anger 30 procent av företagen detta som främsta anledning, vilket är lägre än fjolårets 58 procent. Motsvarande andel för riksgenomsnittet är 45 procent. Kapacitetsbristen är således påtaglig i både länet och i riket som helhet.

Likt tidigare år, och i likhet med riket som helhet, är även arbetskraftsbrist en betydande anledning till att företagen tackar nej till order. Som vi kommer att redogöra för längre fram upplever många företag i länet kompetensbrist som främsta tillväxthinder. Detta kan förklara varför arbetskraftsbristen i form av exempelvis kompetens- och matchningsproblematik samt att företagen redan har mer att göra än vad de hinner med anges som huvudorsaker till att de tackat nej till order.

Alternativet ”annan anledning” kan exempelvis vara att uppdraget inte är tillräckligt lönsamt eller att företaget har brist på råvara eller materiel för att möta uppdraget.

Figur 6 Tackat nej till order

Omsättning

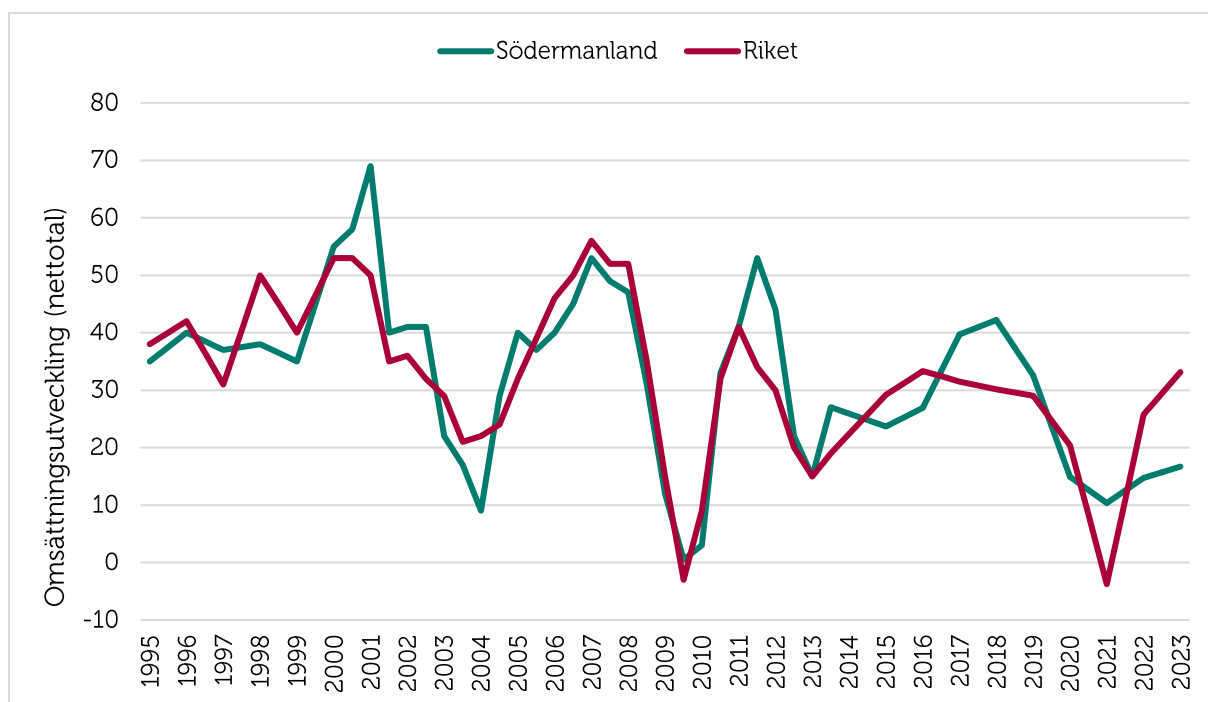
Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten i Södermanlands län har stigit under de senaste tolv månaderna, vilket gör att nettotalet har ökat från 10 i fjol till 15 i år. Tillväxttakten har dock varit något svagare i länet jämfört med riket som helhet, vars motsvarande nettotal är 26. I länet har 41 procent av företagen haft en ökad omsättning under de senaste tolv månaderna medan den minskat hos 26 procent.

Precis som för sysselsättningen och orderutvecklingen var prognosen för omsättningsutvecklingen mycket optimistisk bland företagen i fjolårets undersökning och deras förväntningar var ett nettotal på 21. Utfallet blev därmed lägre än prognoserna.

Företagen i Södermanlands län tror på en fortsatt god omsättningsutveckling för de kommande tolv månaderna, men med en försiktig tillväxttakt. Bland företagen i länet förväntar sig 41 procent en ökad omsättning, medan 24 procent förväntar sig att den minskar. Detta ger ett förväntat nettotal på 17. Motsvarande nettotal för rikssnittet är 33.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Södermanlands län och riket 1995-2022

Lönsamhetsutvecklingen

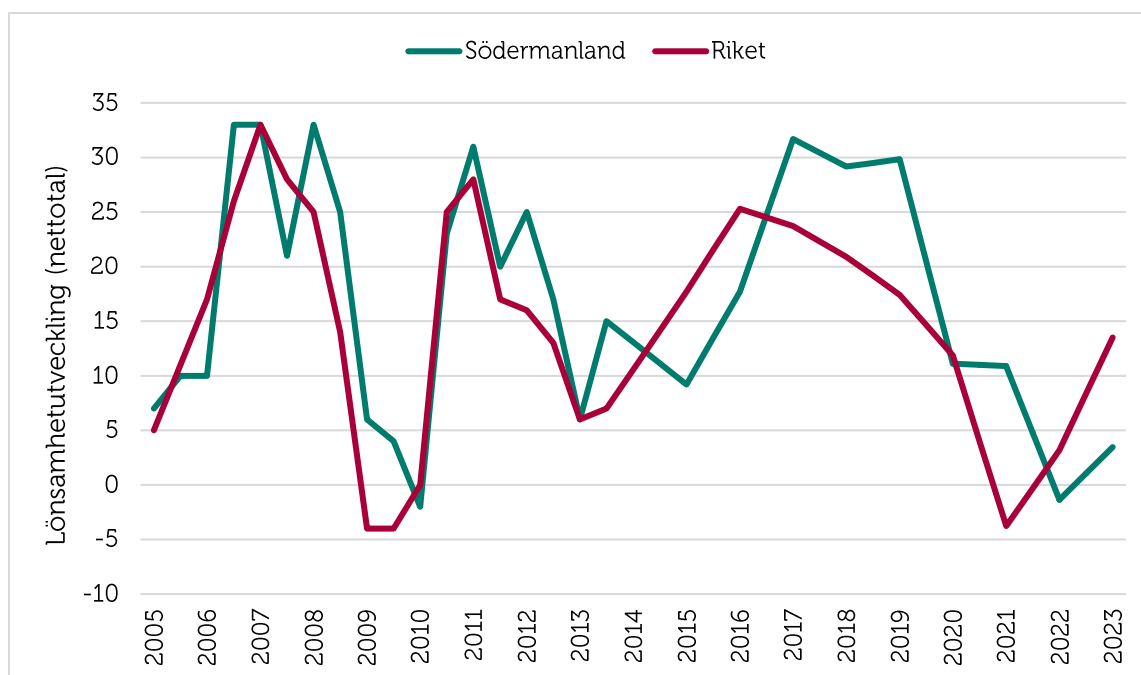
Företagens möjligheter till att växa genom investeringar och nyanställningar är delvis kopplade till lönsamhetsutvecklingen. Lönsamheten i länets företag har legat på en hög nivå sedan år 2017, men i 2020 års rapport vände utvecklingen brant nedåt. Efter att lönsamhetstillväxten stabiliserats i fjol har tillväxttakten sjunkit kraftigt igen, se figur 8. Totalt har 33 procent av företagen haft en ökad lönsamhet under de senaste tolv månaderna, medan den minskat för 34 procent. Det samlade nettotalet för lönsamheten i länets småföretag är därmed minus 1. Motsvarande netttotal för riksgenomsnittet är 3.

Den kraftiga ökning, till ett netttotal på 37, som länets småföretagare förväntade sig i fjol har därmed inte infriats. Att företagens bedömningar om den egna lönsamheten inte har utvecklats i linje deras förväntningar är sannolikt en effekt av det högre kostnadsläget till följd av bland annat det oroliga världsläget.

På ett års sikt förväntas det sammanlagda nettotalet för lönsamheten bland Södermanland läns småföretag öka till 3, vilket dock är lägre än riksnittets förväntade netttotal på 14. Bland länets företag tror 32 procent att lönsamhet ökar medan 29 procent tror att den sjunker under det kommande året.

För riket som helhet finns det en bred samsyn om en förbättrad lönsamhet, men förväntningarna är påtagligt lägre jämfört med våren 2021. Mest pessimistiska om den framtida lönsamheten är byggföretagen och de mest optimistiska företagen finns i tjänstesektorn. Även i tillverkningsindustrin och handelssektorn förväntas lönsamheten förbättras men långt under fjolårets förväntningar.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Södermanlands län och i riket 2005-2022

Företagens prisförväntningar

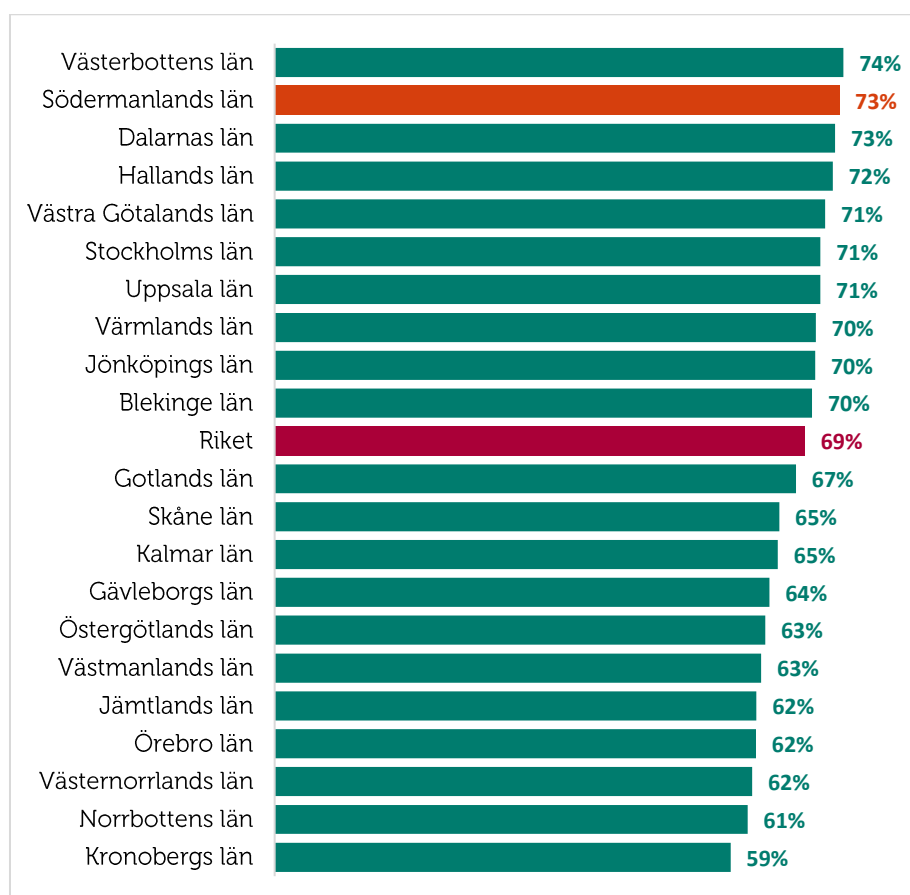
Företagens planer på eventuella prishöjningar ligger på en högre nivå än i tidigare undersökningar. I årets Småföretagsbarometer planerar 70 procent av landets småföretag att höja sina försäljningspriser under det kommande året, vilket är rekordhøgt i undersökningens historia. Södermanlands län placerar sig över rikssnittet, 77 procent av företagen här planerar att höja sina försäljningspriser. Motsvarande andel i länet var i fjol 49 procent.

För riket som helhet ser vi att det främst är inom handeln, transport, hotell och restaurang som företagen planerar att höja sina priser. I fallande ordning följer därefter tillverkning, byggnad och tjänsteföretag. Företag inom tjänstesektorn bedömer inte i lika stor utsträckning som övriga branscher att kostnader för energi, råvaror och insatsvaror kommer påverka dem under det kommande året, vilket kan förklara att färre företag i den här sektorn tror att de kommer höja priserna. För många företag kan det vara svårt att kompensera kostnadsökningarna genom att ta ut högre priser av kunderna, åtminstone på kort sikt. Långa affärskontrakt begränsar utrymmet för prishöjningar men det kan även krävas omförhandlingar med kunder och leverantörer, vilket kan ta tid. Det kan också finnas en osäkerhet om hur mycket företaget kan höja priserna utan att riskera att tappa kunder.

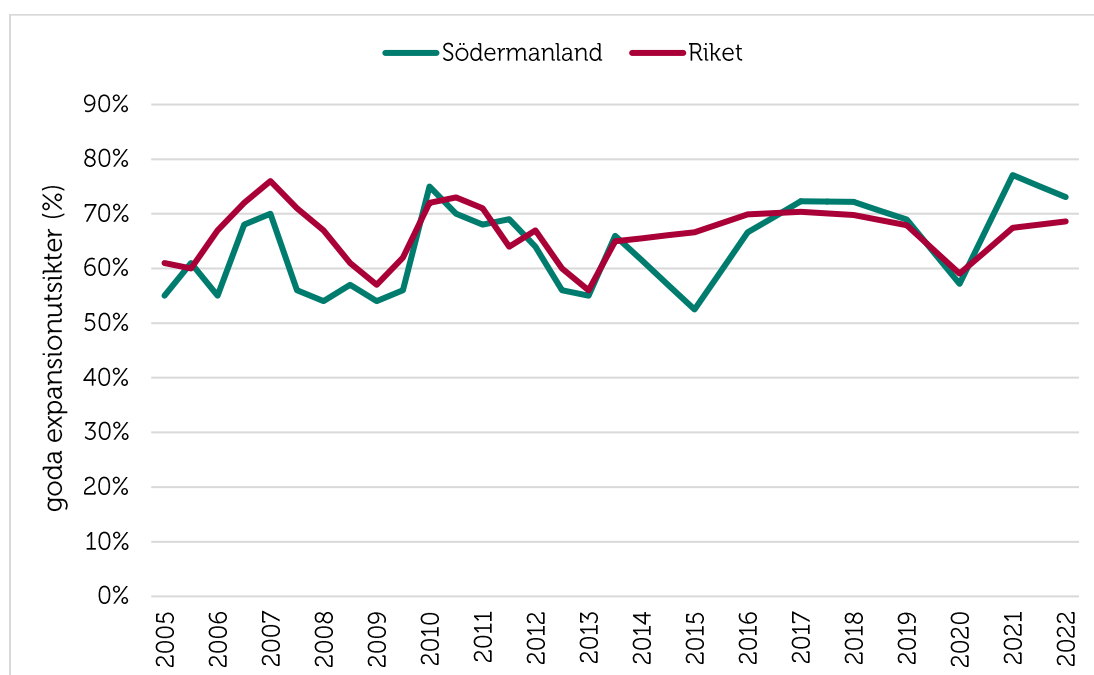
Expansionsutsikter och hinder för expansion

Ett återkommande och glädjande resultat i Småföretagsbarometern är att småföretagen ser fortsatt goda möjligheter att expandera. Företagen i Södermanlands län upplever bättre möjligheter att växa framöver än rikssnittet: 73 jämfört med 69 procent för riket som helhet, se figur 9. Samtidigt vill nio av tio företag i länet växa. Figur 10 visar att expansionsutsikter för länets företag, till skillnad från rikssnittet, är nedåtgående.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2022

Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Södermanlands län och i riket 2005-2022

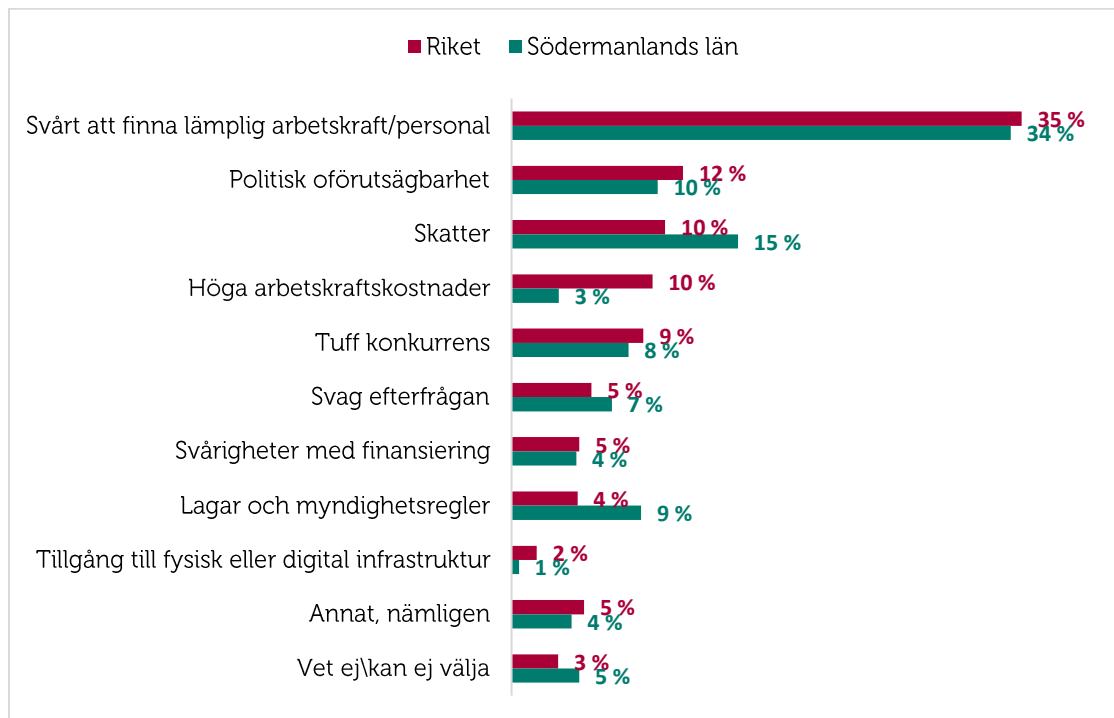
Det är relativt enkelt att starta företag i Sverige, men inte alltid lika lätt att få företaget att växa och bli framgångsrikt. Det finns många svårigheter och hinder som hämmar företagarnas jobb- och välfärdsskapande. Det gäller till exempel småföretagens konkurrenssituation, samt konkreta hinder som kostnaderna för att anställa och möjligheten att hitta nya medarbetare med rätt kompetens.

Det främsta tillväxthindret är bristen på lämplig arbetskraft, ett hinder som är betydande trots en svagare arbetsmarknad. I årets undersökning uppger 34 procent av länets företag det svaret, jämfört med 47 procent i fjol. Även tidigare mätningar bekräftar att svårigheterna att hitta lämplig arbetskraft utgör ett betydande hinder för tillväxt. Problemen med kompetensbrist och matchning på länets arbetsmarknad fortsätter därmed att vara betydande.

Det näst vanligaste tillväxthindret för företagen i Södermanland är skatter, vilket 15 procent av dem svarat. Skatter och kostnader för arbetskraft, inklusive sociala avgifter är stora kostnader för många företag som påverkar lönsamheten.

Företagen i både Södermanlands län och i riket som helhet upplever i högre utsträckning än tidigare att politisk oförutsägbarhet är ett hinder för tillväxt. Detta är sannolikt en effekt av oro i omvärlden till följd av Rysslands krig i Ukraina vilket har fortsatt driva upp bland annat el- och drivmedelspriser, materialkostnader samt kostnader för leveranser och frakter. Samtidigt har även svensk energipolitik en roll i det höga kostnadsläget på energi som företagen upplevt under året, vilket också kan förklara att politisk oförutsägbarhet upplevs som ett betydande tillväxthinder.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Södermanlands län och i riket 2022 (procent)

Södermanlands tre regioner

Södermanland är ett stort län med nio kommuner och omkring 300 000 invånare. Det betyder också att näringslivet i olika delar av länet skiljer sig åt. Sedan hösten 2005 genomförs därför en särskild regionaliserad Småföretagsbarometer för länet. Vi vill med denna ge en bild av hur konjunkturläget skiljer sig åt i olika delar av Södermanland.

Vid uppdelning av Södermanland i olika regioner används genomgående nedan indelning:

Nyköping/Oxelösund utgörs av kommunerna Nyköping, Oxelösund, Trosa och Gnesta.

Eskilstuna utgörs av kommunerna Eskilstuna och Strängnäs.

Katrineholm utgörs av kommunerna Katrineholm, Vingåker och Flen.

Södermanlands tre regioner – konjunkturindikatorn

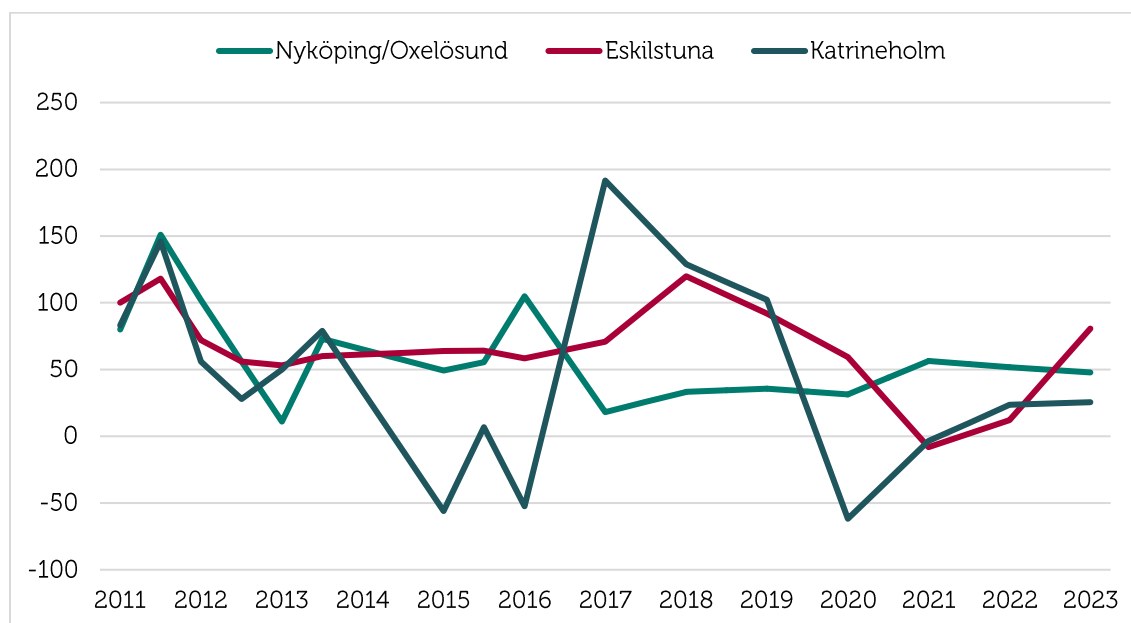
När vi adderar nettotalen för sysselsättning, ordergång och omsättning får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i regionerna.

Eskilstuna har i årets Småföretagsbarometer länets svagaste konjunkturindikator, även om konjunkturläget i regionen återhämtat sig efter en kraftig nedgång i fjol. Nettotal i Eskilstuna är 12, jämfört med minus 8 i fjol. Detta placerar regionen under rikssnittets nettotal 57. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är att tillväxttakten ska öka till ett nettotal på 81, se figur 13. Motsvarande prognos för riksgenomsnittet är nettotalet 77.

Nyköping och Oxelösund har länets högsta nettotal för andra året i rad, trots att regionens tillväxttakt har minskat från nettotal 56 i fjol till 52 i årets rapport. Prognosen för de kommande tolv månaderna är att den minskar ytterligare till en sammanvägd konjunkturindikator på 48.

Konjunkturläget för Katrineholms småföretag har förbättrats kraftigt jämfört med fjolårets notering. Regionens nettotal har ökat från minus 3 i fjol till 24 i årets rapport. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är att tillväxttakten ska öka till nettotalet 26.

Figur 42 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) i Södermanlands tre regioner 2011-2022

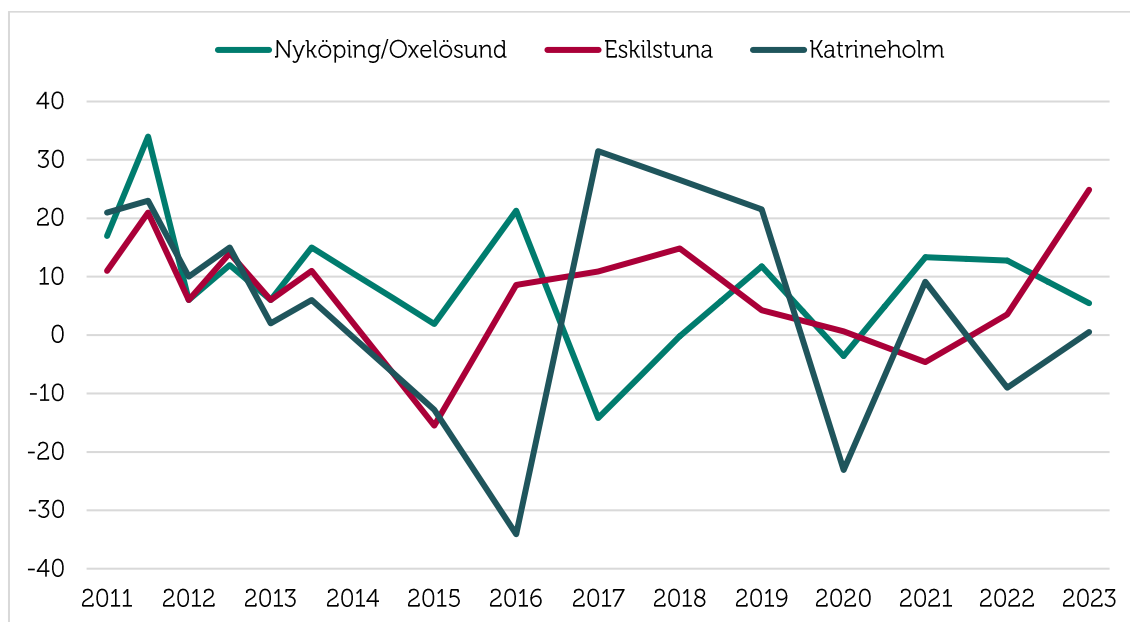
Södermanlands tre regioner – sysselsättning

Katrineholm hade i fjolårets rapport en kraftigt ökad tillväxttakt, men har i årets rapport den svagaste sysselsättningstillväxten i länet. Tillväxttakten har minskat och Katrineholms nettotal är minus 9, jämfört med nettotal 9 i fjol. Motsvarande nettotal för rikssnittet är 7. Inför det kommande året förväntar sig företagen en fortsatt ökning i tillväxttakten till ett nettotal på 1. Motsvarande prognos för rikssnittet är ett nettotal på 16.

Eskilstuna har haft en ökad sysselsättningstillväxt under de senaste tolv månaderna efter en stadigt avmattad tillväxttakt. Tillväxten har ökat från nettotalet minus 5 i fjol till 4 i årets mätning. Företagens prognos för de kommande tolv månaderna är att tillväxttakten ska öka kraftigt till nettotalet 25.

Nyköping och Oxelösund har haft en oförändrad tillväxttakt under de senaste tolv månaderna. Fjolårets nettotal på 13 står sig och regionen har därmed haft en starkare utveckling än rikssnittet. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är att tillväxttakten ska avta till nettotalet 5.

Figur 13 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Södermanlands tre regioner 2011-2022

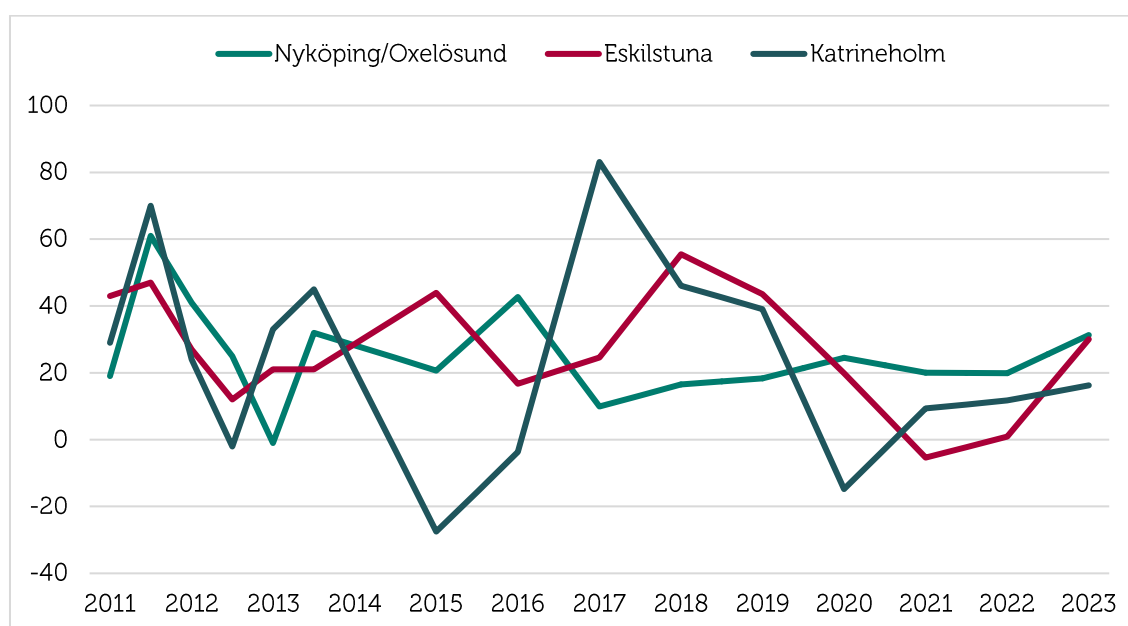
Södermanlands tre regioner – orderingsång

I Nyköping och Oxelösund har utvecklingen av orderingsången varit oförändrad under de senaste tolv månaderna, men regionen har även detta år den starkaste tillväxten i länet med ett nettotal på 20. Motsvarande för rikssnittets orderingsång är nettotalet 24. Utvecklingen under de kommande tolv månaderna förväntas öka till ett nettotal på 31, vilket är över rikssnittets prognos om ett nettotal på 27.

Katrineholm har vänt den nedåtgående trenden och företagens tillväxttakt i orderingsången har ökat för andra året i rad. Nettotalet är 12, jämfört med 9 i fjol. Ordertillväxten förväntas öka till ett nettotal på 16.

Företagen i Eskilstuna har haft en ökad orderingsång under de senaste tolv månaderna. Nettotalet har ökat från minus 5 i fjol till 1 i årets Småföretagsbarometer. Förväntningarna är mycket positiva och de tror på en ökad tillväxttakt till ett nettotal på 30 under det kommande året.

Figur 14 Orderutveckling (netttotal) i Södermanlands tre regioner 2011-2022

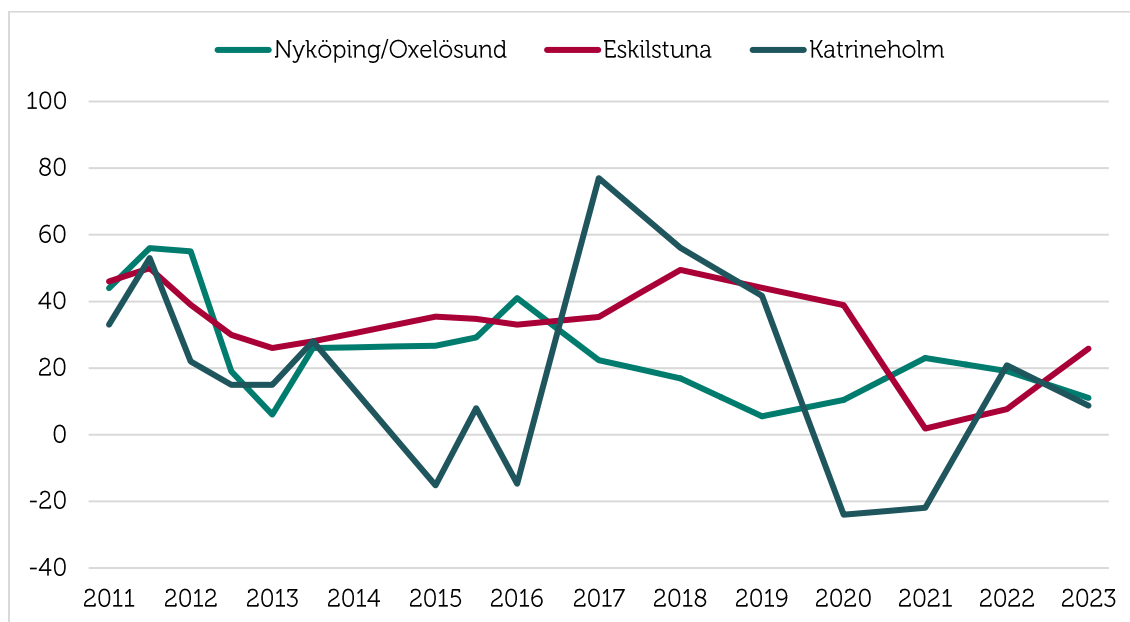
Södermanlands tre regioner – omsättning

Från att ha haft den svagaste omsättningsutvecklingen i fjolårets rapport har företagen i Katrineholm haft en kraftigt ökad tillväxttakt under de senaste tolv månaderna, och mäter det starkaste nettotalet i länet. Nettotalet är 21 (i fjol -22), vilket är något lägre än rikssnittets nettotal 26. Företagen tror dock på en minskad tillväxttakt till nettotalet 9 under de kommande tolv månaderna, vilket är lägre än riksgenomsnittets förväntade nettotal 33.

Eskilstuna har haft en ökad omsättningstillväxt under de senaste tolv månaderna, men ligger på en betydligt lägre nivå än övriga regioner i länet och rikssnittet. Fjolårets nettotal 2 har stigit till ett nettotal på 8. Företagen tror på en ökad tillväxttakt till ett nettotal på 26 under det kommande året.

Nyköping och Oxelösund har, till skillnad från övriga regioner, haft en minskad tillväxttakt under de senaste tolv månaderna. I år redovisar regionen ett nettotal på 19 jämfört med fjolårets nettotal 23. Förväntningarna är att tillväxttakten ska fortsätta avta under det kommande året till nettotalet 11.

Figur 15 Omsättningsutveckling (netttotal) i Södermanlands tre regioner 2011-2022

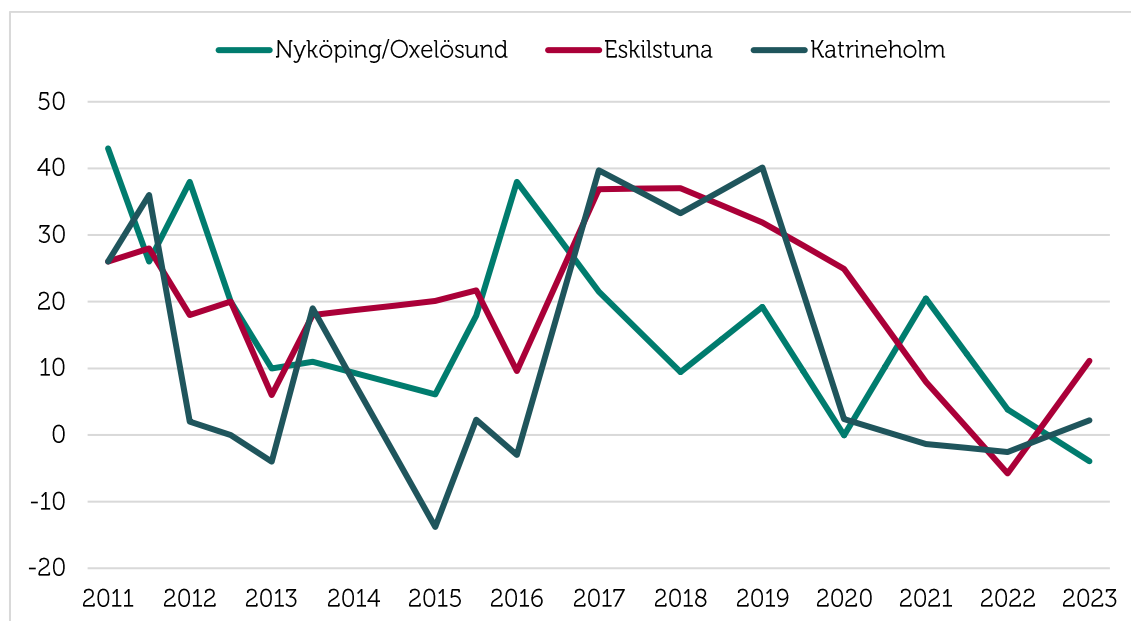
Södermanlands tre regioner – lönsamhet

Eskilstuna har för tredje året i rad haft en avmattad tillväxttakt i lönsamheten. Årets netttotal för lönsamhetstillväxten är minus 6, jämfört med 8 i fjol. Tillväxten är därmed svagare än rikssnittet, vars netttotal är 3. Förväntningarna är att lönsamhetstillväxten ska öka under det kommande året till ett netttotal på 11. Prognosen för riket som helhet är ett netttotal på 14.

Katrineholms lönsamhetstillväxt har mattats av till ett netttotal på minus 3, jämfört med minus 1 i fjol. Regionens företagare förväntar sig dock att tillväxttakten ska öka till ett sammanvägt netttotal på 2 under de kommande tolv månaderna.

Företagen i Nyköping och Oxelösund har, likt övriga regioner i länet, haft en minskad tillväxttakt under de senaste tolv månaderna. Nettotalet är i årets rapport 4, jämfört med fjolårets netttotal 20. Prognosen för det kommande året är att tillväxttakten ska fortsätta minska till nettotalet minus 4.

Figur 16 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Södermanlands tre regioner 2011-2022

Slutsatser

Det är en tydlig återhämtning i småföretagskonjunkturen som årets Småföretagsbarometer visar efter den djupa nedgången förra året som till stor del påverkades av pandemin. Sedan bottennivån i fjol har konjunkturindikatorn i riket som helhet stigit från minus 15 till 57, vilket är den största ökningen sedan den globala finanskrisen 2008/2009. Borttagande av coronarestriktioner och ett uppdämt konsumtionsbehov gav ytterligare skjuts i konjunkturen framför allt i företag verksamma inom besöksnäringen, branscher som drabbades särskilt hårt under pandemin. Återhämtningen har dock kantats av återkommande leveransstörningar och en tilltagande brist på rå- och insatsvaror men också av snabbt stigande kostnadsökningar, vilket kan bli en växande utmaning under de kommande tolv månaderna.

Småföretagen räknar med att sysselsättning, ordergång och omsättning kommer att stiga ytterligare under de kommande tolv månaderna. Det innebär att den samlade konjunkturindikatorn stiger till 88, vilket är över det historiska snittet 76. Mest optimistiska är företag i branscher som ännu inte helt återhämtat sig från pandemin, inte minst hotell och restaurangföretagen.

I Södermanlands län har konjunkturindikatorn stigit till nettotalet 30 och länet placerar sig under rikssnittets nettotal 57. Företagen i Södermanland läns förväntningar visar på ett förbättrat konjunkturläge under de kommande tolv månaderna. Deras sammanvägda prognoser för sysselsättning, ordergång och omsättning visar en minskad tillväxttakt till en konjunkturindikator på nettotalet 76. Motsvarande utveckling för rikssnittet är en prognos om ökad tillväxttakt med ett förväntat nettotal på 77.

Företagens framtidsplaner sker under en osäker omvärldskonjunktur. Kriget i Ukraina och sanktioner mot Ryssland tenderar att hålla uppe de redan höga råvarupriserna och försvårar tillgången på rå- och insatsvaror med risk för fortsatt höga produktionskostnadsökningar. En rekordstor andel företag, sju av tio, planerar att höja sina försäljningspriser under det närmaste året sannolikt för att kompensera sig för de stigande kostnaderna. För många företag kan det vara svårt att övervältra de stigande kostnaderna mot sina kunder till exempel på grund av långa avtal med risk för att företaget tvingas dra ned på produktionen eller vidta ytterligare kostnadsbesparingar.

En snabb penningpolitisk åtstramning under 2022, för att få ned den höga inflationen, ter sig alltmer sannolik ut och är ett tydligt skifte efter en lång period med sjunkande räntor och låg inflation. Stigande räntor kommer att ha en dämpande effekt på konsumtions- och investeringstillväxten, något som småföretagen måste ta höjd för.